

THÔNG HIỆP

TUẦN THỨ 3 MÙA VỌNG NĂM B ♦ 17 THÁNG 12 NĂM 2023

Giáo phận San Bernardino ♦ Giáo xứ Đức Mẹ Hy Vọng
CỘNG ĐOÀN CÁC THÁNH TỬ ĐẠO VIỆT NAM

6885 Del Rosa Avenue, San Bernardino, CA 92404

Văn phòng: (909) 884-6375 | Facebook: [fb.com/cdcttdvn.sb](https://www.facebook.com/cdcttdvn.sb)

SỨ MỆNH

Chúng ta, Cộng đoàn Công Giáo tại Giáo xứ Đức Mẹ Hy vọng, với sự đa dạng về văn hóa và thể hệ, hiệp nhất nên một trong đức tin vào Chúa Giêsu Kitô.

Chúng ta được mời gọi trở nên một cộng đoàn hiệp nhất trong Lời Chúa và Bí tích Thánh Thể để đem Tin Mừng Hy vọng vào đời sống của tất cả những ai chúng ta sẽ gặp gỡ trong gia đình, tại nơi làm việc, và giữa cộng đồng mà chúng ta đang chung sống.

MISSION STATEMENT

We, the Roman Catholic faith community of Our Lady of Hope, though of diverse cultures and ages, are one in our belief in Jesus Christ.

We are called as a community united through Word and Eucharist, to bring the Gospel of Hope into the lives of all we encounter in our homes, our work and the communities in which we live.

Tiền rở Chúa Nhật
ngày 10 tháng 12, 2023

\$ 10,484.45

BÍ TÍCH RỬA TỘI:

Xin liên hệ Ban Phụng vụ trước 2 tuần.

Chương trình Giáo lý Tân tòng sẽ theo nhu cầu (chương trình kéo dài 1 năm).

GIÁO LÝ HÔN NHÂN & BÍ TÍCH HÔN PHỐI:

Xin liên hệ Ban Phụng vụ trước 6 tháng.

Xin liên hệ Cha Phó về các vấn đề Hôn phối.

**Dòng Truyền giáo
Ngôi Lời (SVD)**

Society of the
Divine Word

Western Province

11316 Cypress Ave,
Riverside, CA 92505

Quản Xứ

Lm. Roberto Flores, SVD

Phó Xứ | Quản nhiệm Cộng đoàn

Lm. Giuse Phạm Ngọc Quang, SVD
(678) 575- 9593 | gpham@sbdioocese.org

Thường trú

Lm. Đa-minh Nguyễn Viết Dương, SVD

THÁNH LỄ TIẾNG VIỆT

Thứ Hai hằng tuần ..... 7:00 AM

Thứ Năm hằng tuần ..... 7:00 AM

Chúa Nhật hằng tuần ..... 4:00 PM

Thứ Sáu đầu tháng ..... 7:00 PM

Xin liên hệ Ban Phụng vụ nếu cần Thừa tác viên đưa Mình Thánh.

CHÀU THÁNH THỂ

Thứ Hai & thứ Sáu hằng tuần (tiếng Anh) ..... 7:30 AM – 8:30 AM

Thứ Sáu đầu tháng (tiếng Việt) ..... 6:30 PM – 7:00 PM

• Hội Cursillo phụ trách

Chúa Nhật hằng tuần (tiếng Việt) ..... 3:15 PM – 3:45 PM

Tuần 1: Thiếu Nhi Thánh Thể phụ trách

Tuần 2: Bà mẹ Công giáo ▪ **Tuần 3:** Liên minh Thánh Tâm

Tuần 4: Legio Mariae ▪ **Tuần 5:** Ban Thường vụ

GIÁO DỤC ▪ THIẾU NHI

Việt Ngữ ..... 11:30 AM – 12:45 PM

Giáo lý ..... 1:00 PM – 2:15 PM

Thiếu Nhi Thánh Thể ..... 2:30 PM – 3:30 PM

BÍ TÍCH XỨC DẦU BỆNH NHÂN

Chúa Nhật cuối tháng (sau Thánh Lễ) ..... 5:15 PM – 6:00 PM

Xin liên hệ với Hội Legio Mariae khi cần Cha đến thăm tận nơi.

Xin chỉ liên hệ trực tiếp với Cha Phó khi khẩn cấp.

BÍ TÍCH GIẢI TỘI

Chúa Nhật cuối tháng (tiếng Việt) ..... 3:15 PM – 4:45 PM
(trong giờ Châu Thánh Thể)

Thứ Bảy hằng tuần (tiếng Anh) ..... 4:30 PM – 5:30 PM

BAN THƯỜNG VỤ

Chủ tịch: Nguyễn Hạnh Phúc
Phó Nội vụ: Đậu Kim Thoa
Phó Ngoại vụ: Nguyễn Quế
Thư ký: Đặng Hùng
Thủ quỹ: Vũ Thị Diễm Chi

CÁC PHẦN BAN MỤC VỤ

Phụng vụ: Nguyễn Hữu Lâm
Phụng mỹ: Lê Thị Sinh
Tiếp tân: Hồ Xuân Cảnh
Trật tự: Nguyễn Hớn
Xã hội: Nguyễn Quang Khôi
Giáo dục: Lê Chí Thiện
Trần Thiên Phụng
Phụ huynh: Nguyễn Phương Trinh
Truyền thông: Nguyễn Hoàng Lê
Văn nghệ: Đào Nguyên
Kỹ thuật: Nguyễn Quế
Âm thanh/
ánh sáng: Đỗ Thanh Ngọc
Nguyễn Lâm

CÁC HỘI ĐOÀN

Đoàn Thiếu Nhi Thánh Thể Tôma Thiện

Đoàn Trưởng: Trần Kimberly
Giờ sinh hoạt: Chúa Nhật | 2:30 - 3:45 PM | Hội trường
Ca đoàn Nhí: Nguyễn Uyển
Giờ sinh hoạt: Chúa Nhật | 10:30 - 12:30 | Phòng D3

Đạo binh Đức Mẹ - Légio Mariae

Đội Từ bi Thứ Ba | 7:30 - 9:00 AM | Phòng B1
Đội trưởng: Nguyễn Thị Lợi
Đội Mân Côi Chúa Nhật | 7:30 - 9:00 AM | Phòng B1
Đội trưởng: Nguyễn Thị Hải Hạnh
Đội Fatima Chúa Nhật | 7:30 - 9:00 AM | Phòng B2
Đội trưởng: Lê Hồng Hạnh
Đội Hy vọng Chúa Nhật | 7:30 - 9:00 AM | Phòng B3
Đội trưởng: Nguyễn Thị Kim Vân

Hội các Bà mẹ Công giáo

Hội Trưởng: Nguyễn Thị Thu Hà
Giờ sinh hoạt: Chúa Nhật thứ 2 | 2 PM - 3:30 PM

Đoàn Liên minh Thánh Tâm

Đoàn Trưởng: Hoàng Xuân Thanh (909) 803-1743
Giờ sinh hoạt: Chúa Nhật thứ 3 | 2:30 PM - 3:30 PM

Liên nhóm Cursillo

Nhóm Trưởng: Ngô Thanh Hoàng
Giờ sinh hoạt: Chúa Nhật thứ 4 | 2 PM - 3:30 PM

Ca đoàn Thánh Linh

Ca Trưởng: Phạm Quốc Huy
Giờ sinh hoạt: Thứ Sáu | 9 PM - 11 PM | Phòng D3

Ý CẦU NGUYỆN CỦA ĐỨC THÁNH CHA TRONG NĂM 2024

Đức Thánh Cha Phanxicô đã uỷ thác cho Mạng lưới Cầu nguyện Toàn cầu của Đức giáo hoàng các ý cầu nguyện hằng tháng của ngài trong năm 2024. Sau đây là các Ý cầu nguyện của Đức Thánh Cha năm 2024:

1. Tháng 1: Cầu cho hồng ân của sự đa dạng trong Giáo Hội

Chúng ta hãy cầu xin Chúa Thánh Thần giúp chúng ta nhận ra sự đa dạng của các đặc sủng trong cộng đoàn Kitô hữu, và khám phá ra sự phong phú của các nghi lễ truyền thống khác nhau trong lòng Giáo hội Công giáo.

2. Tháng 2: Cầu cho bệnh nhân nan y

Chúng ta hãy cầu nguyện cho các bệnh nhân đang ở giai đoạn cuối của cuộc đời và gia đình họ luôn nhận được sự chăm sóc và đồng hành cần thiết, cả về mặt y tế cũng như nhân bản.

3. Tháng 3: Cầu cho các vị Tử đạo mới

Chúng ta hãy cầu nguyện để việc những ai có nguy cơ phải mất mạng sống vì Tin Mừng tại nhiều nơi trên thế giới có thể khôi phục trong Giáo hội lòng can đảm và nhiệt thành truyền giáo của họ.

4. Tháng 4: Cầu cho vai trò của người nữ

Chúng ta hãy cầu nguyện để nhân phẩm và giá trị cao quý của phụ nữ được nhìn nhận trong mọi nền văn hóa, và chấm dứt sự phân biệt đối xử mà họ phải gánh chịu tại nhiều nơi trên thế giới.

5. Tháng 5: Cầu cho việc đào tạo tu sĩ nam nữ và chủng sinh

Chúng ta hãy cầu nguyện cho các tu sĩ nam nữ và chủng sinh được lớn lên trên hành trình ơn gọi qua việc đào tạo nhân bản, mục vụ, tâm linh, và cộng đoàn, giúp họ trở thành những chứng nhân đáng tin của Tin Mừng.

6. Tháng 6: Cầu cho những người phải rời bỏ quê hương

Chúng ta hãy cầu nguyện cho những người di cư chạy trốn chiến tranh hoặc nghèo đói, buộc phải thực hiện những cuộc hành trình đầy nguy hiểm và bạo lực, tìm thấy sự chào đón và những cơ hội sống mới tại các quốc gia tiếp nhận họ.

7. Tháng 7: Cầu cho việc chăm sóc mục vụ bệnh nhân

Chúng ta hãy cầu nguyện để Bí tích Xức dầu Bệnh nhân ban cho những ai lãnh nhận cũng như thân nhân của họ sức mạnh của Chúa, và ngày càng trở thành dấu chỉ hữu hình của lòng trắc ẩn và niềm hy vọng đối với mọi người.

8. Tháng 8: Cầu cho các nhà lãnh đạo chính trị

Chúng ta hãy cầu nguyện để các nhà lãnh đạo chính trị sẵn sàng phục vụ người dân, làm việc vì sự phát triển con người toàn diện và vì công ích, quan tâm đến những người bị mất việc làm, và ưu tiên cho những người nghèo nhất. ▶

9. Tháng 9: Cầu cho tiếng kêu của trái đất

Chúng ta hãy cầu nguyện để mỗi chúng ta biết lắng nghe bằng con tim tiếng kêu của Trái đất và của các nạn nhân của thảm họa môi trường và biến đổi khí hậu, biết dần thân bảo vệ thế giới chúng ta đang sống.

10. Tháng 10: Cầu cho Sứ mạng chung

Chúng ta hãy cầu nguyện để Giáo hội tiếp tục duy trì lối sống hiệp hành về mọi phương diện, như một dấu chỉ của tình thân đồng trách nhiệm, thúc đẩy sự tham gia, hiệp thông, và sứ mạng chung giữa các linh mục, tu sĩ và giáo dân.

11. Tháng 11: Cầu cho những ai đã mất con

Chúng ta hãy cầu nguyện cho tất cả các bậc cha mẹ đang đau buồn trước cái chết của con mình tìm được sự nâng đỡ của cộng đoàn và cảm nghiệm sự bình an và an ủi trong tâm hồn từ Chúa Thánh Thần.

12. Tháng 12: Cầu cho những người hành hương của hy vọng

Chúng ta hãy cầu nguyện để Năm Thánh 2025 củng cố chúng ta trong đức tin; giúp chúng ta nhận ra Đức Kitô Phục Sinh giữa cuộc đời, và biến đổi chúng ta thành những người hành hương của niềm hy vọng Kitô giáo. ■

HƯỚNG VỀ NĂM THÁNH 2025: “NHỮNG NGƯỜI HÀNH HƯƠNG CỦA HY VỌNG”

Năm Thánh 2025 sẽ bao gồm việc mở Cửa Thánh tại đền thờ thánh Phê-rô. Những tín hữu hành hương đi qua Cửa Thánh - vốn chỉ được mở trong các Năm Thánh, thường là **25 năm một lần** hoặc khi Đức Giáo hoàng kêu gọi một Năm Thánh ngoại thường - có thể nhận được ơn toàn xá với các điều kiện thông thường.

Tiếp theo Năm Thánh Lòng Thương Xót ngoại thường 2015 do Đức Thánh Cha Phanxicô khởi xướng, Năm Thánh 2025 sẽ là Năm Thánh thường lệ đầu tiên của Giáo hội kể từ khi thánh Gioan Phaolô II cử hành Đại Năm Thánh 2000, khi thế giới và Giáo hội Công giáo chuẩn bị bước vào thiên niên kỷ mới.

Đức Thánh Cha khai mạc Năm Thánh với nghi thức mở Cửa Thánh tại đền thờ thánh Phê-rô. Sau đó, các Cửa Thánh của các đền thờ Giáo hoàng - Gioan Laterano, Phaolô Ngoại thành và Đức Bà Cả - cũng sẽ được mở cho đến cuối Năm Thánh.

Đức tổng giám mục Rino Fisichella, Chủ tịch Hội đồng Tòa Thánh về tái Truyền giảng Tin Mừng, cho biết Đức Thánh Cha đã phê chuẩn khẩu hiệu của Năm Thánh 2025, được gói gọn trong những từ **“Những người hành hương của hy vọng” (Pilgrims of Hope)**.

Đức Thánh Cha Phanxicô cũng tuyên bố dành năm 2024 là năm cầu nguyện để giúp các tín hữu mở rộng tâm hồn đón nhận ơn thánh của Chúa trong Năm Thánh 2025 sắp đến. Đức Thánh Cha cũng mời gọi các tín hữu giúp mang lại hy vọng cho con người đã bị thương tổn vì những hậu quả của đại dịch. ■

LỊCH PHỤNG VỤ

Thứ Hai, 18/12/23	Thứ Hai tuần 3 Mùa Vọng
Thứ Ba, 19/12/23	Thứ Ba tuần 3 Mùa Vọng
Thứ Tư, 20/12/23	Thứ Tư tuần 3 Mùa Vọng
Thứ Năm, 21/12/23	Thứ Năm tuần 3 Mùa Vọng
Thứ Sáu, 22/12/23	Thứ Sáu tuần 3 Mùa Vọng
Thứ Bảy, 23/12/23	Thứ bảy tuần 3 Mùa Vọng
Chúa Nhật, 24/12/23	Chúa Nhật 4 Mùa Vọng năm B Đêm Vọng Chúa Giáng Sinh

CÁC SINH HOẠT TRONG CÁC TUẦN TỚI

Ngày Xưng tội mùa Vọng của toàn Giáo Xứ:

▶ 7:00 PM | Thứ Ba | 19 tháng 12 (tiếng Anh, Mỹ, Việt)

Thánh Lễ ngày 24 và 25 tháng 12:

▶ Ngày 24 tháng 12:

3 PM | Thánh Lễ Chúa Nhật 4 Mùa Vọng (tiếng Việt)

5 PM | Thánh Lễ Vọng Giáng Sinh (tiếng Anh)

7 PM | Thánh Lễ Vọng Giáng Sinh (tiếng Mỹ)

9 PM | Thánh Lễ Vọng Giáng Sinh (tiếng Việt)

▶ Ngày 25 tháng 12:

7:30 AM | Thánh Lễ Giáng Sinh (tiếng Việt)

9:30 AM | Thánh Lễ Giáng Sinh (tiếng Anh)

10:30 AM | Thánh Lễ Giáng Sinh (tiếng Mỹ)

Thánh Lễ ngày 31 tháng 12 và ngày 1 tháng 1:

▶ Ngày 31 tháng 12:

2:15 PM: Giải tội tiếng Việt

3:15 PM: Châu Thánh Thể (Ban Thường vụ phụ trách)

4:00 PM: Thánh Lễ Kính Thánh Gia Thất tiếng Việt

5:30 PM: Xức dầu Bệnh nhân

▶ Ngày 1 tháng 1 năm 2024:

7:30 AM | Lễ Đức Mẹ là Mẹ Thiên Chúa (tiếng Việt)

9:30 AM | Lễ Đức Mẹ là Mẹ Thiên Chúa (tiếng Anh)

10:30 AM | Lễ Đức Mẹ là Mẹ Thiên Chúa (tiếng Mỹ)

CHƯƠNG TRÌNH GIÁO LÝ TRƯỚC HÔN NHÂN

Các anh chị đang có kế hoạch để xin cử hành Bí tích Hôn phối Công giáo thì có thể liên hệ với Ban Phụng vụ và Cha Phó để ghi danh học Giáo lý Hôn nhân. Chương trình dự kiến sẽ được tổ chức mỗi 6 tháng, với tổng cộng 6 buổi học vào các ngày cuối tuần tại Văn phòng Giáo xứ dành cho cả hai anh chị.

Cha Phó xin các anh chị cố gắng sắp xếp học Giáo lý càng sớm càng tốt để tránh trường hợp học chạy, học dồn cho kịp đám cưới. Nếu chúng ta không nắm vững những kiến thức Giáo lý Hôn nhân Công giáo căn bản thì sẽ dễ gây ra bối rối trong đời sống gia đình sau này.

BỘ GIÁO LÝ ĐỨC TIN KHUYẾN KHÍCH CÁC BÀ MẸ ĐƠN THÂN LÃNH NHẬN CÁC BÍ TÍCH

Vatican News – Trả lời câu hỏi của một Giám mục Cộng hòa Dominica, người đã nhấn mạnh rằng một số bà mẹ đơn thân đã không rước lễ vì sợ sự nhiệm nhặt của hàng giáo sĩ, Đức Hồng y Tổng trưởng Bộ Giáo lý Đức tin, cùng Đức Phanxicô, nhắc lại rằng các phụ nữ ở trong hoàn cảnh này, nghĩa là đã gặp khó khăn trong việc lựa chọn sự sống, phải được giúp đỡ để lãnh nhận được sức mạnh cứu độ của các Bí tích.

Các bà mẹ đơn thân đã chọn giữ con mình ngoài hôn nhân không được bị ngăn cản nhưng được khuyến khích lãnh nhận các Bí tích. Đây là điều mà Bộ Giáo lý Đức tin đã tuyên bố trong một lá thư được Đức Thánh Cha Phanxicô phê duyệt ngày 13/12/2023 và công bố ngày 14/12 trên trang web của Bộ. Đức Hồng y Tổng trưởng Victor Manuel Fernández trả lời câu hỏi của Đức Giám mục Giáo phận San Francisco de Macorís, Đức Cha Ramón Alfredo de la Cruz Baldera, quan ngại trước hành vi của một số cô gái trẻ đơn thân “tránh rước lễ vì sợ sự nhiệm nhặt của hàng giáo sĩ và các nhà hữu trách của các cộng đoàn”. Cần lưu ý rằng “ở một số quốc gia, các linh mục và một số giáo dân ngăn cản những bà mẹ đã có con ngoài hôn nhân lãnh nhận các bí tích và thậm chí rửa tội cho con cái họ”.

Bí tích Thánh Thể, sự đáp trả của Thiên Chúa trước cơn đói khát của tâm hồn con người

Bức thư nhấn mạnh, gần đây, Đức Thánh Cha nhắc lại rằng “Bí tích Thánh Thể là sự đáp trả của Thiên Chúa đối với cơn đói khát sâu thẳm nhất của tâm hồn con người, cơn đói khát sự sống đích thực: nơi Bí tích Thánh Thể, chính Chúa Kitô thực sự ở giữa chúng ta để nuôi dưỡng chúng ta, an ủi chúng ta và nâng đỡ chúng ta trên hành trình của chúng ta” (Bài phát biểu trước Ban tổ chức Đại hội Thánh Thể Quốc gia Hoa Kỳ, ngày 19 tháng 6 năm 2023). Do đó, “những phụ nữ đã chọn sự sống và sống một cuộc sống rất phức tạp vì sự lựa chọn này, cần được khuyến khích tiếp cận với sức mạnh cứu rỗi và an ủi của các bí tích”.

Sự can đảm của bà mẹ đơn thân

Bản văn lưu ý: trường hợp cụ thể của các bà mẹ đơn thân và những khó khăn mà họ hoặc con cái họ gặp phải để lãnh nhận các bí tích đã từng bị Đức Thánh Cha tố cáo khi ngài còn là Hồng Y của Buenos Aires: “Có những linh mục không rửa tội cho con cái của những cô gái đơn thân vì chúng không được thụ thai trong sự thánh thiện của hôn nhân. Đó là những kẻ đạo đức giả ngày nay. Những người đã giáo dục hóa Giáo hội. Những người làm cho dân Chúa đi xa khỏi ơn cứu rỗi. Và cô gái tội nghiệp này, người lẽ ra có thể gửi đứa con của mình lại cho người gửi, nhưng lại có can đảm sinh ra nó, lang thang từ giáo xứ này sang giáo xứ khác để xin rửa tội cho nó” (Bài giảng tháng 9 năm 2012).

Đức Thánh Cha Phanxicô đã công nhận lòng can đảm của những người phụ nữ này khi mang thai: “Tôi biết làm mẹ đơn thân không hề dễ dàng, tôi biết đôi khi mọi người có thể nhìn bạn với ánh mắt dò hỏi, nhưng tôi nói với bạn một điều: bạn là một người phụ nữ can đảm vì bạn đã có thể sinh ra hai cô gái này. Bạn có thể giết chúng khi chúng còn trong bụng bạn, nhưng bạn tôn trọng sự sống,...

bạn tôn trọng sự sống mà bạn có trong mình, và Chúa sẽ thưởng cho bạn vì điều đó, Ngài sẽ thưởng cho bạn. Đừng xấu hổ, hãy ngẩng cao đầu bước đi (và đồng thời khẳng định) “Tôi đã không giết các con gái mình, tôi đã sinh ra chúng!” Tôi xin chúc mừng bạn và xin Chúa chúc lành cho bạn” (BBC, ngày 4 tháng 9 năm 2015).

Việc là một bà mẹ đơn thân không ngăn trở việc lãnh nhận Bí tích Thánh Thể

Bức thư tiếp tục, theo nghĩa này, “cần phải làm việc mục vụ trong Giáo hội địa phương để làm cho hiểu rằng việc làm một bà mẹ đơn thân không ngăn trở việc lãnh nhận Bí tích Thánh Thể. Giống như tất cả các Kitô hữu khác, việc xưng các tội đã phạm cho phép họ được rước lễ. Cộng đoàn Giáo hội cũng phải đánh giá cao sự kiện rằng đây là những người phụ nữ đã chấp nhận và bảo vệ món quà sự sống mà họ đã mang trong bụng và đang đấu tranh mỗi ngày để nuôi dạy con cái của họ”.

Chắc chắn, có những hoàn cảnh khó khăn đòi hỏi sự phân định và hỗ trợ mục vụ. “Có thể xảy ra trường hợp một số bà mẹ này, do hoàn cảnh mong manh của họ, đôi khi phải bán thân xác của mình để chu cấp cho nhu cầu của gia đình. Cộng đồng Kitô giáo được kêu gọi làm mọi thứ trong khả năng của mình để giúp họ tránh được nguy cơ rất nghiêm trọng này, thay vì phán xét họ một cách gay gắt”.

Lôgic của lòng trắc ẩn

Vì vậy, bức thư tiếp tục, “các mục tử, những người đề nghị cho các tín hữu lý tưởng trọn vẹn của Tin Mừng và giáo lý của Giáo hội, cũng phải giúp họ đảm nhận lôgic của lòng trắc ẩn với những người mỏng manh và tránh những cuộc bách hại hoặc những phán xét quá khắc nghiệt hoặc thiếu kiên nhẫn” (*Amoris laetitia*, 308).

Tiếp đến, Đức Hồng y Tổng trưởng nhắc lại rằng thông thường, khi bình luận về tình tiết trong Thánh Kinh về người phụ nữ ngoại tình (Ga 8, 1-11), người ta nhấn mạnh đến câu cuối cùng: “Chị hãy đi và từ nay đừng phạm tội nữa”. Chắc chắn, “Chúa Giêsu luôn mời gọi chúng ta thay đổi cuộc sống, đáp lại ý muốn của Thiên Chúa cách trung thành hơn, sống có phẩm giá hơn. Nhưng câu này không phải là sứ điệp trọng tâm của đoàn Tin Mừng này, vốn chỉ đơn giản là lời mời gọi nhìn nhận rằng không ai có thể ném viên đá đầu tiên”. Đây là lý do tại sao Đức Thánh Cha Phanxicô, khi đề cập đến những người mẹ phải nuôi con một mình, nhắc nhở họ rằng “trong những hoàn cảnh khó khăn mà những người cần giúp đỡ nhất phải trải qua, trên hết Giáo hội phải hết lòng hiểu họ, an ủi họ, hòa nhập họ, tránh áp đặt lên họ một loạt chuẩn mực, như thể những chuẩn mực là một tảng đá, khiến họ cảm thấy bị phán xét và bỏ rơi chính bởi Người Mẹ này, vốn được kêu gọi bao bọc họ với lòng thương xót của Thiên Chúa” (*Amoris laetitia*, 49).

Các thái độ trọng nam khinh nữ và độc tài

Đức Hồng y Tổng trưởng Bộ Giáo lý Đức tin nhắc lại những gì Đức Giáo Hoàng đã nói trong sứ điệp gửi Thượng hội đồng về khuôn mặt nữ tính và hiền mẫu của Giáo hội, tố cáo “các thái độ trọng nam khinh nữ và độc tài” của những thừa tác viên này, những người “phóng đại trong việc phục vụ của mình và ngược đãi dân Thiên Chúa” (Bài phát biểu trước Thượng Hội đồng Giám mục, ngày 25 tháng 10 năm 2023). ■